

Dr. Hufala

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok XLIV

Lipiec 1975

Nr 7

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
KURIA DIECEZJALNA — 08-100 SIEDLCE — ŚWIERCZEWSKIEGO 62
TELEFON 31 26

SPIS TREŚCI
DZIAŁ URZĘDOWY

STOLICA APOSTOLSKA

42. Konieczność i forma modlitwy. Przemówienie Ojca Świętego Pawła VI, wygłoszone 23 października 1974 w czasie śródowej audiencji ogólnej 193
43. Ewangelizacja świata — istotną misją Kościoła. Przemówienie Ojca Św. Pawła VI, wygłoszone 30 października 1974 r., w czasie śródowej audiencji ogólnej 195

EPISKOPAT POLSKI

44. Instrukcja duszpasterska dotycząca sakramentu Bierzmowania, przyjęta przez 146 Konferencję Episkopatu 198
45. Komisja do Spraw Apostolstwa Świeckich o sakramencie Bierzmowania 202
46. Komunikat Sekretariatu Episkopatu Polski w sprawie publikowania przekładu polskich tekstów liturgicznych 205
47. Komunikat Sekretariatu Episkopatu w sprawie publikacji Wydawnictwa „Pallottinum“ pt. Obrzędy Bierzmowania 206
48. Druga Instrukcja Episkopatu Polski, dotycząca przygotowania do małżeństwa i życia rodzinnego oraz wprowadzenia nowego obrzędu sakramentu małżeństwa 206

Z ORDYNARIATU

49. Zarządzenie w związku z Instrukcją Episkopatu Polski dotyczącą sakramentu Bierzmowania 215
50. Zarządzenie w sprawie wyjazdów za granicę 216

AKADEMIA TEOLOGII KATOLICKIEJ

51. Kurs homiletyczno-katechetyczno-liturgiczny dla Duchowieństwa na ATK 217

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI

52. Wykłady dla Duchowieństwa na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim 218

ROZPORZĄDZENIA PAŃSTWOWE

53. Nowe przepisy meldunkowe 220

Wydawca: Kuria Diecezjalna Siedlecka. Siedlce, ul. Świerczewskiego 62

Redaktor: Ks. Stanisław Olechowski

Drukarnia Loretańska, 03-716 Warszawa, ul. Józefa Sierakowskiego 6

Zamówienie 190/1975. Nakład 800+50 egz. B-77

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok XLIV

Lipiec 1975

Nr 7

DZIAŁ URZĘDOWY

STOLICA APOSTOLSKA

42

KONIECZNOŚĆ I FORMA MODLITWY

Przemówienie Ojca Świętego Pawła VI, wygłoszone 23 października 1974 r. w czasie środowej audiencji ogólnej

Wydaje się nam, że wśród życiowych konieczności naszej duchowej epoki istnieje konieczność modlitwy, pojmowanej nie tylko jako obowiązek zawsze ciążyący na wszystkich. Dzisiaj dla pewnych kategorii osób, które można by uznać za przedstawicieli naszych czasów, konieczność ta wynika z potrzeby, z instynktownego szukania oddechu, którego zaczyna brakować, jak u kogoś, kto się dusi, komu brak tchu. Odnosi to się do tych, którzy doszli do dna w doświadczeniu tak zwanej „śmierci Boga“, to znaczy radykalnej bezreligijności, która zdawała się wynikać z logiki postępu naukowego, z wymarzonej doskonałości społecznej, z samowystarczalności, a zwłaszcza z nowego humanizmu. Sprostowano się jednak, że to wyidealizowane przeżycie prowadzi do celu nie tak bardzo odległego i w części dojrzewającego w obecnym pokoleniu, do „śmierci człowieka“, to znaczy do człowieka bezosobowego, sprowadzonego do numeru wśród nieokreślonej liczby istnień ludzkich, zredukowanych do zjawisk samych w sobie nie mających znaczenia, a posiadających wartość tylko w odniesieniu do tego, co liczy się poza ich niepowtarzalnym istnieniem, co liczy się w spisie cyfrowym i ewidencyjnym, na płaszczyźnie ekonomicznej i politycznej, na płaszczyźnie również najbardziej pociągającej i zwodniczej, to znaczy na płaszczyźnie konsumpcji i używania. Tę martwą psychologię charakteryzuje głęboki fatalizm, a za nim idzie wielkie poczucie osobistego osamotnienia i nie-

przezwyćżonego odizolowania. Wszyscy znamy pewne ujawniające się dzisiaj, do niedawna niezrozumiałe, manifestacje młodzieży, zbierającej się jakby przypadkiem, jak stado rozproszonych ptaków, zwabionych tylko pustym terenem, na który opadają w postawie obezwładniającego smutku, by świadczyć o nieszczęśliwej pustce ich istnienia i aby stale buntować się przeciw czemuś, wydając jakby egzystencjalny jęk wrodzonej im woli życia i przeżycia. To jest ich modlitwa. Tak, modlitwa, świadoma jednak beznadziejnej dewaluacji całego nowoczesnego i tak wychwalanego przeżycia, pewien rodzaj „De profundis“, pełnego okrutnej męki wewnętrznej, której odpowiada jakieś obiektywne, tęskne skierowanie się ku „Nieznanemu Bogu“ Ateńczyków św. Pawła, czy też ku Jezusowi „Superstar“, pełne sielankowych, dziecińczych i ewangelicznych reminiscencji. Jakkolwiek by było, jest to jakaś modlitwa, modlitwa młodzieży dogorywającej albo odradzającej się, ogarniętej wrodzoną, dręczącą potrzebą życia nadprzyrodzonego, zmartwychwstającego, życia Bożego. Czy to dekadentyzm? Czy estetyzm? Trudno powiedzieć. Niemniej jednak trzeba uznać, że to bolesne wyznanie upokorzonej ludzkości łatwo napotyka na drodze uczuciowej, a niekiedy na drodze artystycznej intuicji tajemniczego Wędrowca przygniecionego krzyżem, który powtarza swoje paradoksalne, ale zobowiązujące wezwanie „przyjdźcie do mnie! Ja was pocieszę“ (Mt 11, 28). Gdyby w tym momencie przez przypadek, mogący być tylko tajemnicą miłującej Opatrzności, zabrzmiał błagalny, gregoriański rytm psalmu: „Boże, Boże mój, gorliwie Cię szukam od świtania. Ciebie pragnie dusza moja, ciało moje Ciebie wygląda jak ziemia zeschnęła, spragniona bez wody“ (Ps 62, 23), wtedy przebieg cyklu duchowego zakończyłby się. Modlitwa napełniłaby się urokiem wiary, a wiara nowym i szczerym życiem chrześcijańskim. Wiele jest dróg Pańskich. Również jedną z nich może być droga podobnych przeżyć psychoestetyczno-mistycznych, bez wyrzekania się wyższych i bardziej logicznych dróg rozumu i miłości. Może dzisiaj zagubionemu współczesnemu pielgrzymowi ofiaruje on swoją własną ścieżkę.

Jednak my, wierzący, mamy otwartą przed sobą inną drogę, mistrzowską drogę modlitwy kościelnej, czy to osobistej, czy wspólnotowej i liturgicznej. Jeśli umiemy mądrze iść tą drogą, to meta może być tylko nowa, moralna i społeczna wiosna duchowa, jakiej tak bardzo życzymy sobie w latach posoborowych, a którą w pełni sił i radości wewnętrznej mogą przeżyć ci, którzy zawierzili wezwaniu Roku Świętego.

Powraca na nasze wargi ewangeliczna prośba: „Panie, naucz nas modlić się“ (Łk 11, 1). Od razu nawiązuje się dialog z Chrystusem, który odpowiada: „Tak, trzeba ustawicznie się modlić i nie zniechęcać się“ (Łk 18, 1). Na nasz zarzut, że my nie wiemy, co mamy mówić w czasie modlitwy, żeby się modlić tak, jak się należy, odpowiada

Apostoł w imieniu Pana: „Sam Duch Święty wstawia się za nami w błagalnym wzdychaniu“ (Rz 8, 28). Wydaje się wtedy, że sam Jezus podejmuje rozmowę i mówi nam: „Tak oto macie się modlić: Ojciec nasz, który jesteś w niebie...“ (Mt 6, 9).

W ten sposób rozpoczyna się i trwa bez końca wielka lekcja o modlitwie jako o oddechu duszy, jako o potrzebie życia, jako o nadziei, która nie zawodzi (por. Rz 5, 5), jako o rozmowie nadprzyrodzonego współżycia, jako o niezrównanym przeżyciu ludzkości (por. H. Bremond: *Introd. La philosophie de la priere*. Bloud et Gay, 1928).

Wystarczy nam teraz zwrócić uwagę na klasyczny zarzut, tak powszechny w naszych czasach, o bezużyteczności modlitwy, dla nas, ludzi nowoczesnych, którzyśmy przez postęp naukowy zdobyli poznanie świata i życia ludzkiego. Mówi się, że bezużyteczne jest uciekanie się do Boga, aby wkroczył w spłot przyczyn, nad którymi albo sami posiadamy władzę, albo znamy ich fatalizm. Nietrudno będzie dać na to odpowiedź, przynajmniej na nasz osobisty użytek. Nasza wiedza nie tylko nie uważa, że wpływ działania Bożego na działalność przyczyn naturalnych jest niezbędny, ale uznaje ten Boży wpływ i w pewnej mierze (tam zwłaszcza, gdzie szczególnie działają wolność Boga i wolność nasza) tym bardziej wraz ze wzrostem poznania spraw Bożych i ludzkich domaga się go, wzywa go, prosi o niego. (Por. P. Teilhard de Chardin: *Le milieu divin*)

Na zakończenie tematu o konieczności i formie modlitwy w naszych dniach, chętnie przypomnimy o tym, że Episkopat Francuski, z okazji swojego plenarnego zebrania w 1973 roku, wydał książkę, objętościowo niewielką, ale bogatą w treść. Dobrze byłoby, gdybyśmy także zapoznali się z nią i przemyśleli ją. Nosi ona tytuł „Une Eglise, qui celebre et qui prie“.

Z naszym apostołskim błogosławieństwem.

(Tłumaczenie nieautoryzowane z „Osservatore Romano“ z 24. X. 1974 r.).

43

EWANGELIZACJA ŚWIATA — ISTOTNĄ MISJĄ KOŚCIOŁA

Przemówienie Ojca Świętego Pawła VI, wygłoszone 30 października 1974 r. w czasie śródowej audiencji ogólnej

W tym praktycznym, ale przedstawiającym istotę rzeczy przemówieniu, ponownie starajmy się wyszczególnić najważniejsze i żywotne problemy. Jednym z problemów postawionych przez Synod Biskupów, który zakończył się w ubiegłym tygodniu, jest problem trafiający do sedna omawianego na nim tematu ewangelizacji w świecie

współczesnym, problem odpowiadający na pytanie: czego w gruncie rzeczy potrzebuje ta ewangelizacja jako istotna i pierwsza misja Kościoła, jako jego racja istnienia, a biorąc pod uwagę użyteczność, czego potrzebuje ta ewangelizacja rozpatrywana jako wyraz nadprzyrodzonej, Bożej ekonomii, religijnej epifanii w tym i w przyszłym świecie, czyli jako wyraz epifanii samej chwały Bożej oraz prawdziwego i ostatecznego zbawienia ludzkości? Czego Kościół potrzebuje, czym się posługuje i wzbogaca, czego mu brakuje?

Oczywiście, to podstawowe, niemal banalne pytanie nie zamierza wskazywać podstawowej przyczyny ewangelizacji. Jest nią, jak wiadomo, Duch Święty, pochodzący od Ojca, Praźródło Prawdy, Słowa, wcielonego w Jezusie Chrystusie, który razem z Ojcem zsyła właśnie Pocieszyciela Apostołom (J 16, 7) i Kościołowi (Dz 2, 4). Oczywistym jest również z naszej strony przyjęcie misterium ewangelizacji, czyli wybranego przez Boga systemu rozpowszechniania Jego orędzia prawdy i łaski wśród ludzkości. System ten powtarzamy, nie działa automatycznie, ani wyłącznie charyzmatycznie i autonomicznie lub, powiedzmy dokładniej, nie jest wyposażony — po swoim pierwszym ewangelicznym ogłoszeniu — w samowystarczalność, jaką mogłoby posiadać głoszenie doktryny lub praktyki o wewnętrznej i zobowiązującej oczywistości, mogące rozpowszechniać się własną mocą, własną doświadczalną i naukową oczywistością dostępną dla naturalnej inteligencji tego, kto je studiuje, kto o nim myśli i kto je przekazuje. Chodzi o system oparty na osobistym świadectwie tego, kto głosi takie orędzie. System ten opiera się z jednej strony na nauczaniu — świadczeniu mocą Ducha Świętego, na nauczaniu obejmującym całą społeczność uczniów i wiernych, ożywioną tym samym Duchem Świętym; z drugiej strony opiera się na wierze czyli na wspartej wolną wolą zgodzie rozumu wobec orędzia, o które tu chodzi, orędzia — powtarzamy — prawdy i łaski, czyli uświęcającej myśli i działającej łaski wobec orędzia życia. Innymi słowy uważamy, że rozpowszechnianie Ewangelii praktycznie i historycznie potrzebuje ewangelizacji, ludzkiego pośrednictwa, a dokładniej współdziałania (por. 1 Kor 3, 9), ludzkiego, urzędowego, w ścisłym sensie hierarchicznego oraz wspólnotowego, czyli solidarnego i współodpowiedzialnego; potrzebuje kapłaństwa sakramentalnego i kapłaństwa powszechnego, jak to jasno wytłumaczył Sobór (Lumen Gentium, nr 10, 11, 12).

Odpowiedź na pytanie, jakie sobie postawiliśmy, brzmi: ewangelizacja potrzebuje ludzi. Jest to odpowiedź tak prosta, że może wywołać pełną rozczarowania odpowiedź; wiedzieliśmy już o tym. Uwaga: jeżeli wiedzieliśmy o tym, to dlaczego zabrakło ludzi, albo przynajmniej ich nie wystarczyło? Dzisiaj, kiedy myśl o powszechnym kapłaństwie przypomina, że każdy chrześcijanin, każdy ochrzczony,

nosi we własnym sercu powołanie misyjne, wezwanie do apostołstwa, do zaszczytu, a więc i do odpowiedzialności za rozkrzewianie Ewangelii, rodzi się pytanie dlaczego ewangelizacja postępuje i teraz z takim trudem i znojem? Jeżeli wiedzieliśmy, że ekonomia Ewangelii polega na wolnej i chętniej, ale moralnie wymagającej współpracy każdego chrześcijanina, to czyż brak ludzi, dla których apostołstwo jest programem życia, nie staje się oskarżeniem o lenistwo i niewierność tylu wyznawców Chrystusa, którzy nie troszczą się o Niego, a może są dezterterami?

Jeżeli rozpatrujemy ten aspekt życia chrześcijańskiego, którego cechą jest obowiązek czynnego wyznawania wiary, to czyż nie wydadzą się nam przygnębiającymi trudności napotymane przez wiele Kościołów lokalnych i przez cały Kościół katolicki? Trudności te napotykamy zarówno w ewangelizacji wewnętrznej, czyli wśród wspólnoty tych, którzy uważają się za katolików, jak i w zewnętrznej, wśród otaczających nas tylu współobywateli, często nie tylko obojętnych, ale i wrogich życiu religijnemu i miłości społecznej, która z tego życia powinna wynikać?

Powstają tu dwa problemy, wymagające analizy i wniosków bardziej pozytywnych niż te, które dzisiaj w prosty sposób zostały wam przekazane. Oto pierwszy z nich: czy jest dzisiaj jeszcze dopuszczalny prozelityzm, apostołstwo, zabiegi misjonarskie? Czy wolność sumienia i pluralizm przekonań nie uniemożliwiają jakichkolwiek apologetycznych starań naszej wiary? Odpowiadamy: nie, raczej pobudzają do wypełnienia obowiązku ewangelizacji. Należy go wypełnić z poszanowaniem sumienia i przekonania innych, ale również z tym większą troską, o świadectwo, o przykład, o pomoc, z tym większą mądrością pobudek i środków przekonywania. Ewangelizacja stanie się wówczas pedagogicznie bardziej przezorna i bardziej ujmująca, lecz nigdy nie zrzeknie się swoich praw.

Następny problem: dlaczego dzisiaj według danych statystycznych ewangelizacji brakuje prawie wszędzie tych, którzy uważają ją za własne posłannictwo? Jest to problem powołań, zarówno powszechnego powołania każdego świeckiego katolika, który chce być autentycznie wiernym, jak i specjalnego powołania tego, kto w swoim sercu i poza sobą słyszy bohaterskie i radosne wezwanie, aby własne życie poświęcić dążeniu za Chrystusem, czyli dokładniej życiu zakonemu i życiu kapłańskiemu. Jest to problem otwarty wskutek braku tych, którzy dają pytającą odpowiedź św. Pawła, porażonego na drodze do Damaszku: „Panie, co chcesz, abym czynił?” (por. Dz 9, 6). Jest on otwarty wskutek ogromu i złożoności świata współczesnego, który im bardziej oddala się od Chrystusa, tym bardziej, jak owozarnia bez pasterza (Mt 9, 36), doświadcza jego męczącego braku. Jest to

problem otwarty dla pokolenia starszego, które skłaniając się ku zachodowi życia czuje niekiedy dziwne, ale nigdy zbyt późne wezwanie do wielkich spraw ducha i miłości. Jest to problem otwarty dla pokolenia młodszego, które nie będąc całkowicie przeżarte nierozumnym ogniem zewnętrznego świata bogactwa i zmysłów, ale uwrażliwione na bardziej tajemnicze światła wewnętrznego świata prawdy i ofiary, gotowe jest odpowiedzieć: „Oto jestem, ponieważ mię wołałeś“ (1 Sm 3, 6).

Jest to — powtarzamy — problem otwarty. Ale obecnie zamknijmy go naszym prostym i żywym stwierdzeniem: ewangelizacja, królestwo Boże, Kościół potrzebuje dusz, potrzebuje mężczyzn i kobiet, które czynią ją hasłem, programem i szczęściem własnego życia.

Oto się modlimy i wszystkim błogosławimy.

(Tłumaczenie z „Osservatore Romano“ z 31. X. 1974 r.).

EPISKOPAT POLSKI

44

INSTRUKCJA DUSZPASTERSKA DOTYCZĄCA SAKRAMENTU BIERZMOWANIA

(Przyjęta przez 146 Konferencję Episkopatu, dnia 16. I. 1975 r.
do ogłoszenia i stosowania)

1. Sobór Watykański II zlecił w Konstytucji o liturgii świętej, aby obrzędy sakramentów świętych zostały rozpatrzone i dostosowane do potrzeb naszych czasów; zezwolił również na zastosowanie w szarfstwie sakramentów i sakramentaliów języków narodowych (KL, nr 62 i 63). Wykonując to polecenie, Kongregacja Kultu Bożego wydaje stopniowo nowe teksty poszczególnych obrzędów sakramentalnych.

Ojciec Święty Paweł VI w Konstytucji Apostolskiej „Divinae consortium naturae“, wydanej 15 sierpnia 1971 r., ogłosił przejrane i opracowane na nowo Obrzędy Bierzmowania, zarządzając, aby były one używane podczas udzielania sakramentu bierzmowania od 1 stycznia 1973 r.

Urzędowy przekład Obrzędów Bierzmowania na język polski, dokonany z polecenia Episkopatu polskiego, został zatwierdzony przez Kongregację Kultu Bożego w dniu 16 września 1972 r.

Konferencja Episkopatu wprowadzając nowe Obrzędy Bierzmowania na terenie całej Polski, jako obowiązujące, podaje w niniejszej Instrukcji przepisy dotyczące spraw duszpasterskich i obrzędowych związanych ze sprawowaniem tego sakramentu.

2. Stosownie do życzenia Soboru Watykańskiego II (KL, nr 71) odnowiony obrzęd uwydatnia ściśle związek bierzmowania z całym wtajemniczeniem chrześcijańskim — z sakramentami Chrztu i Eucharystii. Przygotowanie do przyjęcia bierzmowania ma być włączone w całokształt pracy duszpastersko-katechetycznej.

3. Sakramentu bierzmowania należy udzielać młodzieży w wieku 14—15 lat, czyli z klasy VII i VIII obecnej szkoły podstawowej. W tym wieku młodzież wchodzi już w okres dojrzewania, zaczyna myśleć o swojej przyszłości, poznaje coraz dokładniej problemy życia i wyznawania wiary, dlatego może bardziej świadomie podjąć zadanie związane z przyjęciem sakramentu bierzmowania, by lepiej zrozumieć znaczenie darów Ducha Świętego dla kształtowania swojej osobowości oraz skuteczniej podjąć obowiązek składania świadectwa wiary.

4. Owocne osiągnięcie skutków sakramentu bierzmowania wymaga odpowiedniego przygotowania kandydatów. Dokonuje się ono przede wszystkim przez normalną katechizację młodzieży, zwłaszcza klas VII i VIII oraz przez specjalne przygotowanie bezpośrednio. Ponieważ łaski Ducha Świętego otrzymane w tym sakramencie mają pomóc do uformowania dojrzałej wiary i życia chrześcijańskiego, dlatego kandydat powinien znać prawdy wiary objawionej (uczęszczanie na katechizację), uczestniczyć w kulcie chrześcijańskim (niedzielna Msza św., przystępowanie do sakramentów pokuty i Eucharystii) i prowadzić życie zgodne z zasadami wiary. Te wszystkie czynniki należy uwzględnić w przygotowaniu do bierzmowania i w dopuszczeniu kandydatów do przyjęcia tego sakramentu.

W przygotowaniu należy mocno uwypuklić zadania wynikające z sakramentu bierzmowania, a przede wszystkim obowiązek świadczenia o Chrystusie — słowem i życiem. Młodzież najbardziej gorliwą można włączać do różnych zespołów apostołstwa w parafii. Przy okazji bierzmowania można zachęcić młodzież do podejmowania zobowiązań związanych z życiem chrześcijańskim takich, jak: abstynencja od napojów alkoholowych, przynajmniej na okres młodości, wyrzeczenie się palenia tytoniu itp.

5. Bierzmowanie, podobnie jak I Komunia św., jest uroczystością całej parafii. Dlatego w łączności z przygotowaniem kandydatów ma iść przygotowanie całej wspólnoty Ludu Bożego. Dokonuje się ono przez kazania na Mszach św. niedzielnych, modlitwę w intencji przystępujących do tego sakramentu (np. modlitwa powszechna we Mszy św., godzina św., adoracja itp.), ogłoszenia parafialne, spotkania z rodzicami i świadkami bierzmowania. Przed samym bierzmowaniem należy urządzić dla kandydatów, świadków i rodziców dzień skupienia połączony ze spowiedzią. Zaleca się zachęcanie wiernych, aby jak najliczniej przybyli na uroczystość bierzmowania.

6. Ponieważ sakrament bierzmowania ściśle jest związany z pozostałymi sakramentami chrześcijańskiego wtajemniczenia, stąd odnowiony obrzęd wykazuje, że najwłaściwymi osobami na świadków bierzmowania są rodzice chrzestni. Należy zachęcać, żeby dla chłopców świadkami bierzmowania byli ojcowie chrzestni, a dla dziewcząt — matki chrzestne. Postulatu tego nie można stawiać bezwzględnie. Obecne przepisy dopuszczają na świadka bierzmowania także osobę płci odmiennej.

W razie niemożności przybycia rodziców chrzestnych na uroczystość bierzmowania, można wziąć na świadka bierzmowania inną osobę, która sama przyjęła wszystkie sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego, jest religijnie praktykująca i prowadzi życie według zasad wiary. Przepisy liturgiczne zezwalają, żeby w razie braku odpowiedniego świadka sami rodzice przedstawili swoje dziecko.

7. Zaleca się udzielać bierzmowania podczas Mszy św. Grupa młodzieży przystępującej do bierzmowania nie powinna przekraczać 250 osób, bo wtedy uroczystość zbyt się przeciąga i na skutek zmęczenia niszczy podniosły nastrój. W większych parafiach należy urządzić bierzmowanie co roku, a w mniejszych co dwa, najrzadziej co trzy lata. W parafiach dużych, gdzie liczba młodzieży jednego rocznika przekracza 250 osób, należy zorganizować uroczystość bierzmowania w dwóch odrębnych grupach.

8. Obrzęd bierzmowania w czasie Mszy św. ma miejsce po liturgii słowa i składa się z następujących części:

- a. przedstawienie kandydatów do bierzmowania,
- b. homilia biskupa,
- c. odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych,
- d. włożenie rąk z modlitwą o dary Ducha Świętego,
- e. namaszczenie krzyżmem św.,
- f. modlitwa powszechna (specjalna),
- g. na zakończenie Mszy św. udziela się uroczystego błogosławieństwa.

9. Jeżeli obrzęd bierzmowania ma miejsce poza Mszą św., składa się z następujących części:

- a. pieśń na wejście (najlepiej hymn do Ducha Św.),
- b. modlitwa wstępna,
- c. liturgia słowa.

Liturgia sakramentu przebiega tak, jak w obrzędzie podczas Mszy św. (por. p. 8). Po modlitwie powszechnej następuje:

- d. odmówienie Modlitwy Pańskiej,
- e. uroczyste błogosławieństwo.

10. Konferencja Episkopatu ustala następującą formułę przedstawienia biskupowi kandydatów podczas uroczystości bierzmowania:

Duszpasterz: Czcigodny Ojcze, Kościół święty, nasza Matka duchowa, prosi przeze mnie o udzielenie sakramentu bierzmowania zgromadzonej tu młodzieży (wiernym) parafii...

Biskup: Czy młodzież ta wie (wierni czy wiedzą) jak wielki dar otrzymuje w tym sakramencie i czy przygotowała się należycie do jego przyjęcia?

Duszpasterz: Jestem przekonany, że wszyscy przygotowali się do bierzmowania, uczestniczyli bowiem przez szereg dni w słuchaniu słowa Bożego i wspólnej modlitwie oraz przystąpili do sakramentu pokuty.

Biskup: Droga Młodzieży! (Drodzy Bracia i Siostry) Powiedzcie przed zgromadzonym tu Kościołem, jakich łask oczekujecie od Boga w tym sakramencie?

Kandydaci: Pragniemy, aby Duch Święty, którego otrzymamy, umocnił nas do mężnego wyznawania wiary i do postępowania według zasad.

Wszyscy: Amen.

Imienne przedstawienie kandydatów możliwe jest tylko wówczas, gdy liczba bierzmowanych jest niewielka.

11. Sakramentalna czynność namaszczenia krzyżem odbywa się w sposób podobny do dotychczasowego. Na podstawie starodawnego zwyczaju polskiego, kandydat może wybrać sobie patrona bierzmowania. Przed namaszczeniem należy podać biskupowi imię bierzmowanego oraz wręczyć kapłanowi asystującemu biskupowi kartę z kancelarii parafialnej lub rektoralnej upoważniającą do przyjęcia sakramentu bierzmowania. Po wypowiedzeniu przez biskupa formuły sakramentalnej, bierzmowany odpowiada „Amen“. Podczas namaszczenia krzyżem świętym, świadek trzyma prawą rękę na ramieniu bierzmowanego.

12. Po namaszczeniu nie ma uderzenia w policzek, jest jedynie życzenie pokoju, które biskup składa bierzmowanemu i odpowiedź bierzmowanego. Nie ma potrzeby wycierania namaszczonego czoła.

13. W obrzędach zakończenia delegaci bierzmowanych mogą złożyć krótkie podziękowanie biskupowi za udzielenie im sakramentu, a rodzicom i duszpasterzom, za przygotowanie ich do przyjęcia bierzmowania. Mogą też potwierdzić w swym przemówieniu wolę wypełnienia zobowiązań wynikających z sakramentu. Następnie biskup udziela błogosławieństwa w formie uroczystej i po rozesłaniu zgromadzonych odchodzi procesjonalnie z prezbiterium.

14. Młodzież, która nie przystąpiła do sakramentu bierzmowania we właściwym czasie, powinna go przyjąć przy najbliższej okazji. Gdy młodzi ludzie zgłaszają się do kancelarii parafialnej, aby podjąć się obowiązków rodziców chrzestnych, lub z zamiarem zawarcia małżeństwa, duszpasterz powinien zapytać, czy są już bierzmowani. W razie

stwierdzenia, że nie przyjęli sakramentu, należy skierować ich do biskupa, który udzieli im bierzmowania. Biskupi poinformują kapłanów o miejscach i terminach, w których udzielają bierzmowania opóźnionym. W takim wypadku udzielenie bierzmowania jednej czy kilku osobom powinno zawsze mieć miejsce w kościele lub w kaplicy przy ołtarzu i obejmować wszystkie obrzędy przewidziane dla sprawowania bierzmowania poza Mszą świętą.

15. Nowe Obrzędy Bierzmowania przewidują pewne okoliczności, gdy bierzmowania może udzielać prezbiter. Mianowicie, gdy kapłan otrzyma od biskupa pozwolenie na udzielenie chrztu dorosłemu lub dziecku w wieku katechizacyjnym, może mu zaraz po chrzcie udzielić sakramentu bierzmowania, aby zgodnie z prastarym zwyczajem, przyjętym w Kościele, wprowadzić nowo ochrzczonego od razu w pełnię życia chrześcijańskiego.

Kapłan może również udzielać bierzmowania wiernym, którzy znajdują się w niebezpieczeństwie śmierci, a nie ma możliwości dotarcia do biskupa; pierwszeństwo mają w tym wypadku proboszczowie i wikariusze parafialni, w ich nieobecności inni księża pracujący w duszpasterstwie na tym terenie, a w razie nieobecności wszystkich wymienionych — każdy kapłan wolny od cenzur i kar kościelnych (por. OB nr 2).

16. Każda parafia oraz każdy inny samodzielny ośrodek duszpasterski prowadzi księgę bierzmowanych, w której zapisuje: imiona i nazwiska bierzmowanych, imię przyjęte przy bierzmowaniu, datę ich urodzenia, datę i miejsce chrztu, datę bierzmowania, imiona i nazwiska świadków oraz szafarza bierzmowania. O przyjęciu sakramentu bierzmowania należy dokonać adnotacji przy akcie w księdze chrztów.

† *Stefan Kardynał Wyszyński*
Prymas Polski
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

45

KOMISJA DO SPRAW
APOSTOLSTWA ŚWIECKICH

BIERZMOWANIE JAKO SAKRAMENT APOSTOLSTWA

Sakrament bierzmowania posiada, z woli Chrystusa Pana wartości, które winny być dostrzeżone i uwzględnione w duszpasterstwie bierzmowania dla dobra apostołskiej formacji wszystkich wiernych. Może się dokonać dzięki katechezie, wprowadzeniu w działanie, oraz anamnezie bierzmowania.

A. Katecheza bierzmowania

1. Związek bierzmowania z chrztem jako pierwszym sakramentem wtajemniczenia chrześcijańskiego, każe ujmować oba sakramenty jako sakramenty powołania chrześcijańskiego i apostołskiego razem. To co duszpasterz w katechezie o chrzcie mówił o człowieku ochrzczone, to w katechezie o bierzmowaniu powie człowiekowi przedstawiając mu bierzmowanie jako sakrament powołania apostołskiego. Uwydatni wtedy wszystko to, co chrześcijanina skierowuje ku działaniu dla Kościoła i świata, oraz to, co go do tego działania uzdalnia.

2. Bierzmowanie jest sakramentem trwałego przymierza, które w nowy sposób wiąże ochrzczonego z Ojcem Niebieskim przez Chrystusa w Duchu Świętym, Darze umacniającym. Przymierze to sprawia, że bierzmowany staje się sprzymierzeńcem Boga w sprawach Bożych, w Kościele i świecie. Dzięki temu niezniszczalnemu przymierzemu staje on do dzieła nie sam, ale z Chrystusem, do którego został w nowy sposób upodobniony i w którego mocach (munera) uczestniczy.

3. Bierzmowanie jest sakramentem odpowiedzialności za Boże sprawy. Człowiek obdarzony łaską synostwa Bożego ma odtąd obdarowywać innych, uczestnicząc w trudach przywracania ładu Bożego w rodzinie ludzkiej. Zbawiony — ma odtąd brać udział w działaniach Kościoła, który jest owocem i narzędziem zbawienia. Ten, kto stał się uczestnikiem Ciała Mistycznego i żyje życiem, jakie daje Chrystus — Głowa tego Ciała, kto stał się rolą i budowlą Bożą (por. 1 Kor 3, 9), ma odtąd współdziałać w uprawianiu i budowaniu Królestwa Bożego i bronić go. Ten kto uwierzywszy przyjął objawiającego się Boga i siebie Jemu powierzył, ma odtąd składać świadectwo Bogu w Kościele i w świecie.

4. Bierzmowanie jest sakramentem mocy. Kto został obdarowany zaufaniem Bożym i odpowiedzialnością, otrzymuje także nowy dar, który go uzdolni do tego, żeby zaufania nie zawiódł i dzieła dokonał. Uwielbiony Chrystus daje swoim uczniom udział w mocy, którą jest Duch Święty: „Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami“ (Dz 1, 8). Bierzmowany jest człowiekiem umocnionym w swoim powołaniu chrześcijańskim tak, ażeby się mogło ono rozprzestrzeniać jako powołanie apostołskie.

5. Bierzmowanie jest sakramentem świadczania. Jest ono najpierw i nieustannie czynem wewnętrznym dokonującym się w sercu chrześcijanina wierzącego i miłującego. Dzięki temu może ono zostać uzewnętrznione przez świadectwo słowa i czynu. Chrystusowe wezwanie: „Głóście Ewangelię“ odnosi się bowiem do każdego chrześcijanina, tak, iż ewangelizowanie jest wspólnym zadaniem wszystkich, choć świeccy katolicy i biskupi oraz kapłani, każdy na swój sposób z niego się wywiązują. We wszystkich mają znaleźć oddźwięk słowa

św. Pawła: „Biada mi, gdybym Ewangelii nie głosił“ (1 Kor 9, 16; por. DA 6). O świadectwie czynu, którym może być także nawet sama obecność prawdziwego chrześcijanina, mówił sam Chrystus Pan swym uczniom: mają być solą dla ziemi, światłem świata, miastem na górze, światłem na świeczniku, i żądał od nich: „Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwaliли Ojca waszego, który jest w niebie“ (Mt 5, 16).

B. Praktyczne przygotowanie do apostołstwa

1. Zadaniem katechezy bierzmowania jest formować świadomość lub też formować ją na nowo. Bez przygotowania doktrynalnego i duchowego nie ma bowiem mowy o apostołstwie. Potrzeba także apostołskiej formacji praktycznej. Przygotowanie do bierzmowania stwarza wielkie możliwości wdrażania do działania w duchu chrześcijańskiego apostołstwa. Należy tutaj wykorzystać wskazania na temat przygotowania do apostołstwa, jakie daje dekret soborowy o apostołstwie świeckich (por. rozdz. VI).

2. W szczególności trzeba podkreślić wartości ludzkie, pożyteczne czy wręcz konieczne do owocnego apostołstwa. Są nimi: umiejętność współżycia z ludźmi i współpracy, sztuka dialogu będącego skutecznym narzędziem współpracy.

3. Dla działania apostołskiego ma duże znaczenie sztuka posługiwania się znaną metodą i trzystopniowego podchodzenia w świetle wiary do zadań apostołskich: patrzeć — oceniać — działać. Rozwija ona duchową wrażliwość, uczy dostrzegać potrzeby, wyrabia zdrowy krytycyzm i zdolność do posiadania własnego zdania, wprowadza w sztukę zorganizowanego działania.

4. Przygotowując do bierzmowania trzeba stwarzać sposobność do działania w zespole. Dopomaga to młodym do wychodzenia poza krąg spraw osobistych i rodzinnych i angażowania się w życie społeczności parafialnej. Zespoły liturgiczne stanowią do tego wypróbowaną okazję. Duszpasterze winni swymi zamierzeniami objąć znaczną liczbę młodych, zespoły te stanowią bowiem szkołę apostołstwa i dopomogą do utworzenia dobrze pojętej elity.

C. Anamneza bierzmowania

Sakrament otrzymywany jeden raz domaga się rozbudzenia otrzymanych darów łaski. W odniesieniu do sakramentu chrztu istnieje już odpowiednia liturgiczno-duszpasterska praktyka nawiązywania, ożywiania jego łaski przez szczególny rodzaj wspomnienia. W odniesieniu do bierzmowania takiej praktyki jeszcze brak, tym bardziej trzeba zachęcać do korzystania z istniejących już dobrych zwyczajów. Należy do nich przede wszystkim:

1. Wykorzystanie udzielania w parafii sakramentu bierzmowania. Anamnezą objęci są wtedy a) wszyscy parafianie, b) w sposób szczególniejszy rodzina bierzmowanego i c) świadkowie jego bierzmowania. Katecheza we wszystkich swych stopniach i sposobach zawiera elementy doktrynalne i stanowi swoisty rachunek sumienia z apostołstwa. Przygotowuje ona parafian do uczestnictwa w sprawowaniu sakramentu bierzmowania przez biskupa, czyniąc je przez to sprawą zarówno społeczną jak i osobistą. Na szczególne zalecenie zasługuje duszpaństwo świadków bierzmowania.

2. Wejście młodzieży w nowe środowisko stanowi naturalny moment ich życia, domagający się ożywienia łaski bierzmowania. Apostołstwo otrzymuje swą specyfikę właśnie od tych zadań, jakie środowisko stawia chrześcijaninowi, który nie tylko w nim żyje, ale jest doń posłany ze świadectwem ewangelicznym.

3. Sakrament małżeństwa domaga się powrotu do źródeł powołania chrześcijańskiego i apostołskiego. Stanowi on nowe spotkanie małżonków z Chrystusem, który wychodzi im naprzeciw i pozostaje z nimi przez sakrament małżeństwa, jakby ich konsekrując do nowych obowiązków życiowych (por. KDK 48). Małżeństwo i rodzina stanowią również pole apostołstwa. Najpierw jest ono szczególnie rodzajem wewnętrznego świadectwa miłości ofiarnej, potem przeradza się w słowo i czyn apostołski dokonywany się wewnątrz rodziny i na zewnątrz. Przygotowanie do sakramentu małżeństwa jest równocześnie okazją do anamnezy bierzmowania.

46

KOMUNIKAT SEKRETARIATU EPISKOPATU POLSKI W SPRAWIE PUBLIKOWANIA PRZEKŁADU POLSKICH TEKSTÓW LITURGICZNYCH

Warszawa, 27 stycznia 1975 r.

Z polecenia 146 Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski Sekretariat Episkopatu komunikuje, że redakcje pism i wydawnictwa mogą ogłaszać teksty liturgiczne i dokumenty wprowadzające dopiero wtedy, gdy przekład polski został zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu i zaaprobowany przez Stolicę Apostolską oraz po wydaniu uchwały przez Konferencję Episkopatu o wprowadzeniu w życie danego tekstu liturgicznego.

Zgodnie z Konstytucją o liturgii świętej do Konferencji Episkopatu należy prowadzenie odnowy liturgicznej i troska o liturgię.

KOMUNIKAT SEKRETARIATU EPISKOPATU
W SPRAWIE PUBLIKACJI WYDAWNICTWA „PALLOTTINUM“
PT. OBRZĘDY BIERZMOWANIA

Warszawa, 27 stycznia 1975 r.

Sekretariat Episkopatu komunikuje, że publikacja wydana przez Wydawnictwo „Pallottinum“ pt. „Obrzędy Bierzmowania“ nie jest księgą liturgiczną, lecz jest przeznaczona dla użytku wiernych. Dlatego można się nią posługiwać w pracy katechetycznej i w duszpasterstwie*.

DRUGA INSTRUKCJA EPISKOPATU POLSKI DOTYCZĄCA
PRZYGOTOWANIA DO MAŁŻEŃSTWA I ŻYCIA RODZINNEGO
ORAZ WPROWADZENIA
NOWEGO OBRZĘDU SAKRAMENTU MAŁŻEŃSTWA

Część I

PRZYGOTOWANIE DO MAŁŻEŃSTWA I RODZINY

I. ZASADY OGÓLNE

1. Według planu Bożego, ukazanego nam w Objawieniu, rodzina powołana do istnienia stwórczym aktem Bożym i ugruntowana na naturze ludzkiej została w szczególny sposób uświęcona w zbawczym dziele Chrystusa Pana przez Jego narodzenie i życie oraz Jego naukę i podniesienie małżeństwa do godności sakramentu. Rodzina jest tą wspólnotą, gdzie powstają i rozwijają się dwie wielkie wartości osobowe: życie i miłość; ma ona przeto wielkie znaczenie tak dla jednostki, jak i społeczeństwa. Można powiedzieć za Soborem Watykańskim II, że „szczęście osoby i społeczności ludzkiej oraz chrześcijańskiej wiąże się ściśle z pomyślną sytuacją wspólnoty małżeńskiej i rodzinnej“ (KDK 47). Kościół obejmując troską duszpasterską małżeństwo i rodzinę przyczynia się do osiągnięcia szczęścia jednostki i dobra społeczeństwa.

* Wydział Duszpasterstwa Kurii Siedleckiej czyli Podlaskiej zaleca ją wręczyć bierzmowanym jako książeczkę, w której jest dużo materiału pouczającego oraz jako pamiątkę bierzmowania. Można ją otrzymać w Wydziale Duszpasterstwa.

2. Pracę nad ukształtowaniem religijnym małżeństwa i rodziny należy w życiu parafialnym zaliczyć do stałych form duszpasterstwa.

Episkopat Polski wydał na ten temat w dniu 12. II. 1969 r. „Pierwszą Instrukcję dla duchowieństwa o przygotowaniu wiernych do sakramentu małżeństwa i o duszpasterstwie rodzin”. Instrukcja ta zachowuje nadal moc obowiązującą. Obecna natomiast Instrukcja w swej części duszpasterskiej jest uzupełnieniem pierwszej, poszerzeniem i zaktualizowaniem niektórych zagadnień na tle dzisiejszych warunków i potrzeb oraz zdobytego doświadczenia w duszpasterstwie małżeńsko-rodzinnym.

Druga część Instrukcji podaje liturgiczne i duszpasterskie wskazania w związku z wprowadzeniem obecnie w Polsce nowego obrzędu zawierania sakramentu małżeństwa, opracowanego na podstawie zaleceń Soboru Watykańskiego II przez Radę do wykonania Konstytucji o Świętej Liturgii i zatwierdzonego przez Ojca Św. Pawła VI.

3. Szerokie i pogłębione przygotowanie młodzieży do małżeństwa i życia rodzinnego jest sprawą niezmiernie ważną i konieczną. Współczesny człowiek poświęca przygotowaniu do zawodu przeciętnie kilkanaście lat nauki, natomiast do małżeństwa często przystępuje bez należytego przygotowania, choć wiadomo, że zadania rodzinne są ważniejsze i bardziej decydujące o życiu ludzkim, niż nawet wybór zawodu. Ponadto nasilająca się laicyzacja, położenie punktu ciężkości na wartości ekonomiczne, konsumpcyjny styl życia i podważanie moralnych zasad chrześcijańskich wytwarzają u wielu ludzi, a zwłaszcza u młodzieży, wypaczony pogląd na małżeństwo, jego trwałość i nierozzerwalność, oraz na zasady moralne pożycia małżeńskiego. Dodać należy, że nie wszystka młodzież kończy katechizację w pełnym zakresie i na skutek tego brak jej właściwej wiedzy i formacji religijnej.

Dobre przygotowanie do małżeństwa nie tylko daje możliwość ukazania młodzieży chrześcijańskiego spojrzenia na małżeństwo i rodzinę, ale stwarza ponadto sposobność do kształtowania w niej dojrzałego podejścia do spraw wiary i praktyk religijnych. Tej okazji nie wolno w duszpasterstwie przeoczyć i należy ją odpowiednio docenić.

4. Przygotowanie do małżeństwa i życia rodzinnego obejmuje trzy etapy:

- przygotowanie dalsze
- przygotowanie bliższe, czyli katechizacja przedmałżeńska
- przygotowanie bezpośrednie, czyli katechizacja przedślubna.

Zgodnie z poprzednią Instrukcją, przygotowanie dalsze odbywa się w ramach wychowania rodzinnego i normalnej katechizacji młodzieży w wieku szkolnym. Obecna Instrukcja zajmuje się drugim i trzecim etapem przygotowania do małżeństwa i życia rodzinnego.

II. PRZYGOTOWANIE BLIŻSZE (KATECHIZACJA PRZEDMAŁŻEŃSKA)

5. Przygotowanie bliższe obejmuje młodzież po 17 roku życia. Zadaniem tej katechizacji — jak i na poprzednim etapie — jest oddziaływanie formacyjne, a nie tylko informacyjne. Trzeba przekazać młodzieży pewną ilość najpotrzebniejszych wiadomości dotyczących małżeństwa i rodziny, ale przede wszystkim należy kształtować w niej chrześcijański pogląd na te sprawy i postawę uzdolniającą do współpracy z łaską Bożą w sakramencie małżeństwa.

Należy ukazać młodym w katechizacji przedmałżeńskiej wybór stanu życia i dopomóc do podjęcia dojrzałej w tym kierunku decyzji. Przez wybór stanu rozumiemy nie tylko małżeństwo — ale i powołanie duchowne: kapłańskie czy zakonne. Katechizacja powinna uwzględnić i omówić wszystkie te rodzaje chrześcijańskich powołań.

Przygotowanie do chrześcijańskiego życia w małżeństwie i rodzinie, w ramach katechizacji przedmałżeńskiej, wymaga uwzględnienia następujących zadań:

a) pogłębienie chrześcijańskiej nauki o małżeństwie i rodzinie z uwzględnieniem szerzonych dziś fałszywych teorii i poglądów;

b) przysposobienie do społecznego życia w grupie rodzinnej; do współodpowiedzialności i współpracy, do współdziałania z łaską przez kształtowanie moralnych i religijno-społecznych cnót i postaw młodzieży oraz zwalczanie wad i nałogów ciążyących na dzisiejszym życiu;

c) wprowadzenie w głębsze życie kultyczne tj. we wspólną modlitwę i życie sakramentalne.

To potrójne zadanie wymaga, aby katechizacja przedmałżeńska łączyła w sobie trzy istotne elementy: kultyczny (modlitwa, słowo Boże, sakrament), konferencyjny (podanie nauki chrześcijańskiej) oraz dialogowy (pytania i wątpliwości oraz odpowiedzi na nie).

6. Szeroka skala poziomu wiedzy i świadomości religijnej naszej młodzieży oraz różnorodność zaangażowania w życie Kościoła, wskazują na konieczność prowadzenia różnych form przygotowania.

Należy dążyć, aby w parafiach prowadzone było systematycznie roczne przygotowanie do chrześcijańskiego życia w małżeństwie i rodzinie. Katechizacja przedmałżeńska prowadzona w sposób stały przez dłuższy czas ma głębsze oddziaływanie na formację młodzieży niż zgrupowanie konferencji w jeden krótkotrwały cykl.

Katechizacja przedmałżeńska powinna być zasadniczo prowadzona w każdej parafii: w parafiach ponad 3.000 wiernych — co roku, a w parafiach mniejszych — co dwa lata.

Każda diecezja odpowiednio do swych warunków i dotychczasowych duszpasterskich doświadczeń, określi dokładnie sposób, jak ma być katechizacja prowadzona.

W diecezjach, gdzie przeprowadza się regularnie dwu lub trzyletnią katechizację młodzieży pozaszkolnej, przygotowanie bliższe do małżeństwa może być włączone w plan tej katechizacji.

Należy prowadzić dziennik zajęć, a na zakończenie przekazać zaświadczenie o ukończeniu kursu, które przy załatwianiu formalności przedślubnych wraz z ostatnim świadectwem z katechizacji dołącza się do akt.

Młodzież, która w pełni ukończyła katechizację w zakresie szkoły średniej, może być zwolniona z katechizacji przedmałżeńskiej, jeżeli program ostatniej klasy uwzględnił tę tematykę. W celu podtrzymania kontaktu duszpasterskiego z tą młodzieżą należy zachęcić ją, aby włączyła się do katolickich grup akademickich względnie w duchu oddziaływania apostołskiego brała udział w rocznym kursie katechizacji przedmałżeńskiej.

7. Ponieważ przygotowanie do małżeństwa i życia rodzinnego musi uwzględniać poziom ogólnego wykształcenia grup młodzieżowych, zobowiązuje się samodzielne ośrodki duszpasterstwa akademickiego do przeprowadzenia rocznego studium przedmałżeńskiego, którego specjalny program ustali Krajowe Duszpasterstwo Akademickie w porozumieniu z Komisją Episkopatu d/s Rodzin.

8. Należy liczyć się z faktem, że część młodzieży z różnych powodów (np. łączenie pracy i szkoły, dalekie dojazdy do pracy czy szkoły, służba wojskowa, zaniedbania itp.) nie weźmie udziału w rocznej katechizacji przedmałżeńskiej. Najczęściej brak tego przygotowania ujawni się dopiero przy zgłoszeniu narzeczonych w kancelarii parafialnej celem zawarcia małżeństwa.

Dla tej młodzieży należy urządzić skróconą katechizację przedmałżeńską w formie co najmniej 10 spotkań katechetycznych. Ponieważ będzie to zazwyczaj młodzież mniej uświadomiona religijnie, trzeba położyć w katechizacji większy nacisk na kształtowanie jej życia religijnego, jak również przypomnieć podstawowe zasady wiary i moralności chrześcijańskiej.

Kursy skróconej katechizacji przedmałżeńskiej powinny być urządzane przynajmniej w ośrodkach dekanalnych i rejonowych.

Zaświadczenie o uczęszczaniu na katechizację przedmałżeńską wręcza się po zakończeniu kursu.

9. Sposób i formy przeprowadzania katechizacji przedmałżeńskiej należy przemyśleć i dostosować do miejscowych wymogów i okoliczności. Główne zadanie przypada w tym zakresie miejscowemu duszpasterzowi, jego pomysłowości i roztropności. Wskazane jest zaprosić do pomocy innych kapłanów i katolików świeckich, zwłaszcza lekarzy, pedagogów, psychologów.

W związku z tym zaleceniem przypominamy jasno określone w Pierwszej Instrukcji wymaganie: „Do wygłaszania katechez o ro-

dzinie i małżeństwie dobierać należy tylko tych świeckich, którzy posiadają ku temu należyte przygotowanie i aprobatę lub misję kanoniczną Biskupa Ordynariusza“ (IV, 3).

W diecezjach należy przeto zorganizować ciągle doksztalcanie prelegentów oraz duszpasterską opiekę nad nimi. Katolicy świeccy dobrze prowadzący konferencje nie tylko przekazują fachową wiedzę, ale wywierają dodatni wpływ swoim świadectwem wiary.

10. Zakończenie katechizacji przedmałżeńskiej powinno być połączone ze Mszą św., wspólną Komunią św. i wręczeniem świadectw.

W kancelarii parafialnej lub rektorskiej należy prowadzić osobną księgę z wykazem wydanych świadectw ukończenia katechizacji przedmałżeńskiej, aby w razie zagubienia świadectwa można było je odtworzyć.

III. PRZYGOTOWANIE BEZPOŚREDNIE (KATECHIZACJA PRZEDŚLUBNA)

11. Kandydaci do małżeństwa powinni obowiązkowo zgłosić się do kancelarii parafialnej na trzy miesiące przed ślubem w celu rozważnego i spokojnego podjęcia bezpośredniego przygotowania do ślubu, ewentualnego uzupełnienia katechizacji przedmałżeńskiej i załatwienia formalności przedślubnych.

W czasie pierwszego spotkania w kancelarii z parą narzeczonych duszpasterz nie może ograniczyć się do pytań związanych z wypełnieniem protokołu przedślubnego, lecz powinien przeprowadzić z nimi rozmowę duszpasterską celem zorientowania się co do poziomu ich życia religijnego, a przez to właściwego pokierowania ich przygotowaniem do małżeństwa.

Duszpasterz ma uświadomić narzeczonych, że do wygłoszenia zapowiedzi można będzie przystąpić dopiero po przedstawieniu przez nich świadectwa katechizacji przedmałżeńskiej i wykazaniu się znajomością podstawowych prawd wiary oraz modlitwy i życia chrześcijańskiego.

12. Jeżeli przy zgłaszaniu się narzeczonych okaże się, że któreś z nich lub obydwoje nie uczęszczali na normalną katechizację przedmałżeńską, należy taką osobę skierować na skrócony kurs teje katechizacji (por. nr 8).

W najbardziej wyjątkowych i uzasadnionych wypadkach nagłych, gdy nie ma już możliwości odbycia nawet skróconej katechizacji przedmałżeńskiej, duszpasterz zobowiązany jest w sumieniu do przygotowania kandydata do małżeństwa w formie osobistych z nim rozmów i pouczeń, posługując się także odpowiednią literaturą religijną i pomocami duszpasterskimi. W zakończeniu tego przygoto-

wania należy przeprowadzić z daną osobą egzamin w celu sprawdzenia, czy jest ona należycie przysposobiona do ważnego i godnego zawarcia sakramentalnego związku małżeńskiego. Egzamin ten należy potwierdzić wystawionym zaświadczeniem, które załącza się do protokołu przedślubnego.

13. Jeżeli do małżeństwa zgłosi się osoba nie ochrzczona i wyrazi pragnienie przyjęcia chrztu, lub osoba tylko ochrzczona, a nie wprowadzona w życie eucharystyczne i pragnie założyć rodzinę chrześcijańską, należy ją skierować do diecezjalnego czy rejonowego ośrodka katechumenatu dorosłych w celu właściwego przygotowania do chrztu i chrześcijańskiego życia.

Tym, którzy uczestniczyli już w życiu eucharystycznym, ale nie przyjęli jeszcze sakramentu bierzmowania, należy po odpowiednim przygotowaniu umożliwić przyjęcie tego sakramentu, kierując ich do Biskupa z pismem, że zostali odpowiednio przygotowani.

W małżeństwach katolików z niekatolikami można i należy zachęcać stronę niekatolicką do wzięcia udziału w katechizacji przedmałżeńskiej, a szczególnie przedślubnej, motywując to wzrostem wzajemnego zrozumienia i współdziałania dla dobra przyszłego ogniska rodzinnego.

14. W ślad za zobowiązaniem zawartym w Pierwszej Instrukcji (II, 2) zaleca się niezależnie od udziału w katechizacji przedmałżeńskiej — przeprowadzić z narzeczonymi przygotowanie przedślubne, podczas którego należy omówić teologię i liturgię małżeństwa oraz etykę życia małżeńskiego. Dla młodzieży uczęszczającej przed ślubem na skrócony kurs katechizacji przedmałżeńskiej można przygotowanie przedślubne włączyć w ramy tego kursu.

Wszyscy narzeczeni powinni odbyć przed ślubem obowiązkowo konsultację w parafialnym poradnictwie życia rodzinnego.

Naukę o odpowiedzialnym rodzicielstwie powinna przeprowadzić osoba świecka należycie przygotowana i upoważniona przez władzę kościelną.

Rzeczą godną zalecenia jest przeprowadzenie katechizacji przedślubnej w ramach wspólnego skupienia dla narzeczonych, podczas którego oprócz omówienia wyżej wymienionych tematów młodzież bierze udział we wspólnej Mszy św., modlitwach i dyskusji pod kierunkiem kapłana. Tego rodzaju dni skupienia cieszą się zazwyczaj liczną frekwencją i wielkim zainteresowaniem. Zaleca się ich organizowanie szczególnie przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocy oraz w okresach większej ilości ślubów. Zadać przy tym trzeba o nadające się do tego miejsce; najodpowiedniejszym zaś dniem tygodnia dla takiego skupienia jest niedziela lub inny dzień wolny od pracy.

15. Jednolite i poważne potraktowanie przez wszystkich duszpasterzy przygotowania do sakramentu małżeństwa i życia rodzinnego podniesie religijny poziom młodego pokolenia i będzie skutecznym czynnikiem odrodzenia polskich rodzin.

Przygotowanie to powinno także prowadzić konsekwentnie do duszpasterstwa młodych rodzin.

Część II

LITURGIA SAKRAMENTU MAŁŻEŃSTWA

16. „Głęboka wspólnota życia i miłości małżeńskiej, ustanowiona przez Stwórcę i unormowana Jego prawami, zawiązuje się przez przyrzeczenie małżeńskie, czyli przez nieodwołalną osobistą zgodę“ (KDK 48). Tę nierozzerwalną umowę między ochrzczonymi Chrystus podniósł do godności sakramentu. Ponieważ związek małżeński jest podstawą wszelkiej społeczności ludzkiej, a rodzina jest domowym Kościołem (por. KK 11; DA 99), dlatego liturgiczny obrzęd tego sakramentu musi znaleźć właściwe sobie miejsce w duszpasterstwie.

Z tego względu ogólnokościelne przepisy wstępne do „Obrzędów Małżeństwa“ i rubryki normujące sprawowanie tego sakramentu wymagają wiążących wyjaśnień i uzupełnień w celu jednakowej ich interpretacji i poprawnej realizacji na terenie całego kraju.

17. Dobrze przygotowany i sprawowany obrzęd sakramentu małżeństwa spełniający — jak cała liturgia — funkcję służebną wobec ludzkiego życia, ukazuje wszystkim zgromadzonym, a oblubieńcom przede wszystkim, jak nowo powstająca rodzina włączana jest mocą sakramentu w plan Boży zbawienia, a wzajemna miłość małżonków staje się obrazem miłości Chrystusa i Kościoła oraz w niej uczestniczy.

18. Podczas sprawowania sakramentu małżeństwa Kościół często spotyka wśród nowożeńców i innych uczestników zgromadzenia takie swoje dzieci, które od dawna nie miały z nim żadnego kontaktu; spotyka także braci odłączonych, wyznawców innych religii i niewierzących w ogóle. W zgromadzeniu mogą się znajdować małżonkowie, którzy ze względu na przeżywane trudności małżeńskie pragną ponownie zaczerpnąć światła i mocy do przestrzegania złożonych kiedyś przyrzeczeń wzajemnej wierności i miłości. Na pewno są też ludzie młodzi, którzy niebawem wkroczą na drogę wiodącą ku małżeństwu, a których pojęcia o chrześcijańskiej wspólnocie życia w miłości są dość powierzchowne. Korzystając z tak znakomitej okazji, duszpasterze powinni z ojcowską troską wyciągnąć pomocną dłoń do każdego, głosząc radosne i życiodajne orędzie zbawienia (OSM 9).

19. Liturgiczne obrzędy sakramentu małżeństwa powinny cechować dostojna radość. Okazałość zewnętrzna nie może jednak przesu-

nać na dalszy plan szlachetnej prostoty samych obrzędów (por. Jk 2, 1—4; KL 32; OSN 10). Względy materialne w żadnym wypadku nie mogą decydować o udziale w obrzędach większej liczby duchownych czy o specjalnych dekoracjach lub oświetleniu kościoła.

20. Poprawne sprawowanie liturgii małżeństwa wymaga przygotowania nie tylko ze strony celebransa i służby liturgicznej, lecz także samych narzeczonych. „Ponieważ sakrament małżeństwa zakłada istnienie wiary i jej się domaga“ (OSM), dlatego podczas spotkań z narzeczonymi, oprócz rozważań nad doktrynalnymi zasadami nauki chrześcijańskiej w ogóle, a o małżeństwie i rodzinie w szczególności, nie może zabraknąć uważnej refleksji nad treścią czytań biblijnych i tekstów liturgicznych, oraz nad znaczeniem i przebiegiem samych obrzędów (OSM 5).

21. Powstanie nowej rodziny chrześcijańskiej nie jest wydarzeniem interesującym jedynie dwie rodziny, lecz wydarzeniem niezmiernie ważnym dla całego Kościoła i miejscowej wspólnoty. Dlatego zapowiedzi, oprócz spełnienia wymagań prawa, powinny przez uwydatnienie eklezjalnego wymiaru mającej powstać rodziny (KK 11) — uwrażliwiać całą wspólnotę parafialną na modlitwę w intencji narzeczonych i na późniejsze jej uczestnictwo w samej liturgii sakramentu małżeństwa.

22. Liturgię małżeństwa można sprawować przez cały rok, z wyjątkiem Triduum Paschalnego. Ponieważ w naszym kraju pozakościelne uroczystości weselne przebiegają zwykle w atmosferze okazałości i wystawności, dlatego duszpasterze respektując głęboko zakorzeniony w świadomości wiernych zwyczaj — z dużą roztropnością i tylko w wyjątkowych przypadkach korzystać będą z prawa błogosławienia związków małżeńskich w Adwencie i Wielkim Poście, a zwłaszcza w Środę Popielcową i w Wielkim Tygodniu (por. OSM 11).

23. W miarę potrzeby należy zalecać wspólną formę obrzędową, kiedy to kilka par zawiera związek małżeński w czasie jednej akcji liturgicznej. W dużych parafiach wielkomijskich taka forma wydaje się koniecznością i praktycznie rozwiązuje nam problemy. Udziału w takiej formie zawierania małżeństwa nie można jednak nikomu narzucać.

24. Nowe wskazania obrzędowe zalecają katolikom sprawować liturgię małżeństwa podczas Mszy św. (KL 78; OSM 6). Między Eucharystią, która realizuje „nowe i wieczne przymierze“ Boga ze swym ludem, a małżeństwem, „objawiającym tajemnicę zaślubin Chrystusa z Kościołem“, istnieją głębokie powiązania (por. OSM ss. 84, 89).

Sprawowanie małżeństwa podczas Mszy świętej jest niewskazane w przypadku nowożeńców religijnie obojętnych.

25. Ponieważ małżeństwa zawierane są przeważnie w sobotę wieczorem lub w przeddzień obowiązujących uroczystości i świąt,

a w następnym dniu świątecznym znikoma liczba nowożeńców oraz gości weselnych uczestniczy w Eucharystycznej Ofierze, dlatego duszpasterze zachęcać będą wiernych do zawierania związków małżeńskich w niedziele, święta nakazane i inne dni wolne od pracy.

Dla właściwego przeżycia tajemnic Pańskich Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania, należy dążyć do udzielania ślubów w drugie dni tych uroczystości.

26. Kiedy małżeństwo zawierane jest podczas Mszy św., należy posłużyć się — zgodnie z rubrykami (OSM 11) — Formularzem „za nowożeńców“. Modlitwy tej Mszy przepojone są macierzyńską troską Kościoła o nowożeńców, o wszystkich małżonków, o całą ludzkość i świat. Jest w nich bowiem mowa o roli małżeństwa w Bożym planie zbawienia, o wzajemnej miłości męża i żony, o ich świadectwie wiary względem wszystkich ludzi, a szczególnie względem własnych dzieci.

27. Nie wyklucza się jednak sprawowania sakramentu małżeństwa poza Mszą świętą (KL 78). Forma ta obowiązuje, kiedy jedna ze stron jest niekatolicka, nie ochrzczona lub niewierząca (OSM 8).

Katolikom, zawierającym związek małżeński poza Mszą św. można w ramach obrzędu udzielić Komunii św., zgodnie z n. 60 „Obrzędów Sakramentu Małżeństwa“.

28. Ponieważ powitanie narzeczonych przez kapłana u wejścia do kościoła (OSM 19, 41, 62) nie zawsze będzie możliwe lub wskazane, dlatego obrzęd ten zawsze należy pomijać, zachowując jedynie liturgiczne powitanie przy ołtarzu.

29. W każdej formie obrzędowej sakramentu małżeństwa musi być liturgia słowa: przynajmniej dwa czytania (w tym ewangelia), psalm responsoryjny, śpiew przed ewangelią, homilia i modlitwa powszechna (KL 78; OSM 5, 6. 45); czytania biblijne można ograniczyć do jednego tylko wtedy, kiedy jedna ze stron jest nie ochrzczona (OSM 64).

30. Podczas liturgii sakramentu małżeństwa można wykonywać jedynie śpiewy funkcjonalnie związane z poszczególnymi obrzędami. Instrumentalno-wokalne utwory muzyki religijnej, mogą być wykonywane przed rozpoczęciem obrzędów i po ich zakończeniu.

31. Ponieważ zgromadzona wspólnota jest równocześnie uczestnikiem świadkiem sprawowanej tajemnicy, dlatego wszystkie teksty wypowiedziane przez celebransę i nowożeńców powinny być dobrze słyszalne i wykonywane w rytmie spokojnym, dostojnym, bez pośpiechu czy zamieszania.

32. Kapłan błogosławi obrączki nie kropiąc ich wodą święconą. Ponieważ słowa towarzyszące wzajemnemu nakładaniu obrączek wypowiadają sami nowożeńcy (nie powtarzają słów za kapłanem), dlatego uprzednio należy ich o tym pouczyć, a podczas samego obrzędu udostępnić im tekst.

33. Nad nowożeńcami kapłan odmawia zawsze specjalne błogosławieństwo (także w Adwencie i Wielkim Poście i gdy zaślubiona jest wdowa), według jednej z trzech formuł podanych w rytuale (OSM ss. 83, 89 i 94). Jeśli małżeństwo zawiera się w czasie Mszy św., błogosławieństwa tego udziela kapłan po „Ojcze nasz”; w obrzędach poza Mszą błogosławieństwo łączy się z modlitwą powszechną (OSM 55). Błogosławieństwo można opuścić tylko wtedy, gdy jedno z małżonków jest nie ochrzczone (OSM 74); gdyby się go udzielało, należy zastosować specjalną formułę (OSM 75).

34. Na zakończenie obrzędów sakramentu małżeństwa, sprawowanych zarówno podczas Mszy św., jak i poza Mszą, kapłan udziela nowo zaślubionym i pozostałym uczestnikom liturgii błogosławieństwa: albo w formie uroczystej (OSM ss. 86, 91 i 96), albo zwyczajnej („Niech was błogosławi...“). Po błogosławieństwie zaślubieni nie całują krzyża, ani nie są pokrapiani wodą święconą.

Instrukcja powyższa wchodzi w życie z dniem uroczystości Zesłania Ducha Świętego.

Warszawa, dnia 11. III. 1975 r.; 147 Konferencja Episkopatu.

† *Stefan Kardynał Wyszyński*
Przewodniczący Konferencji

Biskup Józef Rozwadowski
Przewodniczący Komisji d/s Duszpasterstwa Rodzin

Biskup Władysław Miziołek
Przewodniczący Komisji d/s Duszpasterstwa Ogólnego

Z ORDYNARIATU

49

KURIA DIECEZJALNA
SIEDLECKA CZYLI PODLASKA
L. dz. 368/75

Siedlce, dnia 20. II. 1975 r.

ZARZĄDZENIE W ZWIĄZKU Z INSTRUKCJĄ EPISKOPATU POLSKI DOTYCZĄCĄ SAKRAMENTU BIERZMOWANIA

JW. Ksiądz Proboszcz

parafii

W związku z przygotowaniem wiernych w parafii do Sakramentu Bierzmowania, uprzejmie przesyłamy obowiązującą Instrukcję Episkopatu, przypominając, że:

1. Sakrament Bierzmowania przyjmuje młodzież z klas VII i wyższych, czyli od lat 14.

2. Specjalne przygotowanie (oprócz normalnej katechizacji) kandydatów do Sakramentu Bierzmowania należy prowadzić przez cztery tygodnie poprzedzające przyjęcie tego Sakramentu.

3. Należy też przygotować do tych uroczystości Świadców Bierzmowania, rodziców kandydatów oraz całą rodzinę parafialną.

4. Kandydaci do Sakramentu Bierzmowania winni wykazać się:

A. Odpowiednim poziomem wiedzy religijno-moralnej;

B. Dojrzałością życia religijno-moralnego odnośnie:

a) systematycznego uczęszczania na katechizację,

b) systematycznego uczestnictwa we Mszy św. niedzielnej i świątecznej,

c) częstego przystępowania do Sakramentu Pokuty i Eucharystii,

d) poczucia odpowiedzialności za cały Lud Boży, czyli ducha apostołstwa.

5. Termin egzaminu kandydatów przed Sakramentem Bierzmowania należy uzgodnić z Wydziałem Nauki Katolickiej.

6. Kandydaci winni przynieść na egzamin świadectwa nauki religii z lat poprzednich.

7. Młodzież ucząca się lub pracująca poza parafią powinna również przedłożyć zaświadczenie o aktualnym uczęszczaniu na katechizację, a w razie niemożności przybycia na egzamin dostarczyć przez rodziców takowe świadectwo wraz z zaświadczeniem duszpasterza miejsca pracy czy nauki o swoich kwalifikacjach potrzebnych do przyjęcia Sakramentu Bierzmowania.

8. W sprawie udzielania Sakramentu Bierzmowania wiernym, którzy nie mogą przyjąć go w swojej parafii, Ks. Proboszcz porozumie się z Kurią.

† *Wacław Skomorucha bp*
Wikariusz Generalny

50

BISKUP

Siedlce, dnia 20 marca 1975 r.

SIEDLECKI CZYLI PODLASKI

L.dz. 1015/75

ZARZĄDZENIE W SPRAWIE WYJAZDÓW ZA GRANICĘ

Nawiązując do „Wytycznych“ 140 Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski z dnia 24 stycznia 1974 r. w sprawie wyjazdu księży za granicę, zamieszczonych w „Wiadomościach Podlaskich“ Nr 4, 1974 r. Kuria Siedlecka czyli Podlaska zarządza co następuje:

1. Przed rozpoczęciem starań o uzyskanie paszportu na wyjazd za granicę należy uzyskać na piśmie od Księdza Biskupa Ordynariusza pozwolenie na podjęcie takich starań.

2. Księża planujący wyjazd za granicę winni, do 1 kwietnia każdego roku nadesłać podanie do Kurii, podając w nim: cel i czas pobytu za granicą oraz miejsce zatrzymania.

3. Wyjazd do USA wymaga nadto specjalnego pozwolenia Sekretariatu Prymasa Polski i pisemnego zezwolenia Ordynariusza diecezji, na terenie której zamierza kapłan przebywać w USA.

4. Wyjazdy za granicę mogą być planowane co drugi rok i tylko w ramach miesięcznego urlopu wakacyjnego.

5. Wyjątkowo w bieżącym roku jako „Roku Świętym“ księża mimo, że w 1974 r. korzystali z urlopu wakacyjnego za granicą mogą czynić starania na wyjazd za granicę, a przede wszystkim do Rzymu, po uprzednim otrzymaniu zgody Kurii.

† Jan Mazur bp

AKADEMIA TEOLOGII KATOLICKIEJ

51

KURS HOMILETYCZNO-KATECHETYCZNO-LITURGICZNY DLA DUCHOWIEŃSTWA NA ATK

SAKRAMENT MAŁŻEŃSTWA — TAJEMNICA WIELKA W CHRYSZTUSIE I W KOŚCIELE

Tegoroczny kurs odbędzie się w dniach 9—11 września w gmachu ATK w Warszawie na Bielanach przy ul. Dewajtis 3. Tematem jego jest: *Sakrament małżeństwa — tajemnica wielka w Chrystusie i w Kościele*. Rozpocznie się 9. IX. o godz. 14.00 Mszą św. koncelebrowaną odprawioną w miejscowym kościele.

W czasie spotkań plenarnych wykłady wygłoszą: ks. bp dr Władysław Miziołek, przewodniczący Komisji Episkopatu d/s Duszpasterstwa Ogólnego — Program homiletyczny Episkopatu na rok 1975/76; ks. dr Marian Wolniewicz — Tematyka małżeńska w Piśmie św. (na tle czytań odnowionego rytuału małżeństwa); ks. dr Stanisław Czernik — Teologia odnowionej liturgii małżeństwa; dr Maria Braun-Gałkowska — Relacje międzyosobowe w małżeństwie i rodzinie; red. Jan Turnau — Liturgia i praktyka duszpasterska Kościoła związana z małżeństwem w oczach świeckiego.

Program trzech konwersatoriów tematycznych przedstawia się następująco:

I. *k. homiletyczne*: ks. dr W. Wojdecki i red. A. Wielowiejski — Katechumenat przedmałżeński, ks. K. Orzechowski i ks. B. Bozowski — Homilia w liturgii małżeństwa, ks. dr Z. Grzegorski, ks. W. Basiasta i ks. dr B. Widła — Przepowiadanie o małżeństwie w ciągu roku liturgicznego.

II. *k. katechetyczne*: ks. dr J. Bagrowicz, ks. K. Torla i red. J. Turnau — Współpraca katechetów i rodziców w problematyce wychowania do małżeństwa; s. E. Henschke, s. Sondej i ks. E. Majcher — Wychowanie do życia w rodzinie w programach katechetycznych (I—VIII klasa); ks. dr. W. Koska; doc. dr T. Kukołowicz — Wychowanie do życia w rodzinie i małżeństwie w programach katechetycznych (IX—XII klasa).

III. *k. liturgiczne*: ks. dr S. Czerwik i ks. J. Śniegocki — Teologiczne treści modlitw w odnowionej liturgii małżeństwa; ks. L. Kantorowski, dr M. Braun-Gałkowska — Przygotowanie i sprawowanie liturgii małżeństwa; ks. dr S. Hartlieb i ks. B. Mokrzycki — Aktualizacja sakramentu małżeństwa w życiu rodziny — domowego Kościoła.

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI

52

WYKŁADY DLA DUCHOWIEŃSTWA NA KATOLICKIM UNIWERSYTECIE LUBELSKIM

W dniach 19—21 sierpnia 1975 r. odbędą się Wykłady Uniwersyteckie dla Duchowieństwa na temat: *Katolicy świeccy w parafii*.

Program

Dnia 19 sierpnia (wtorek)

Godz. 9.00 — Msza św. w Kościele Akademickim z homilią — J. E. Ks. Bp doc. dr hab. Bolesław Pylak.

Godz. 10.30 — Inauguracja wykładów.
Zagajenie — J. M. ks. prof. dr A. M. Krąpiec, Rektor KUL.

Godz. 11.00 — Słowo wstępne — J. Em. ks. Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Polski.

Godz. 11.30 — Miejsce i zadania świeckich we wspólnocie parafialnej — Ks. dr hab. Eugeniusz Weron, ATK.

Godz. 15.00 — Chrześcijańska dojrzałość laikatu w świetle Pisma świętego i praktyki pierwotnego Kościoła — Ks. dr Alfred Cholewiński, Lublin.

Godz. 16.30 — Społeczno-kulturowe uwarunkowania religijności współczesnego człowieka — Doc. dr hab. Franciszek Adamski, KUL.

Dnia 20 sierpnia (środa)

Godz. 9.30 — Realne możliwości apostołstwa świeckich w parafii — Ks. doc. dr hab. Romuald Rak, KUL.

Godz. 11.00 — Posiedzenie dyskusyjne: Współodpowiedzialność świeckich za posługę słowa Bożego w parafii.

a) Udział świeckich w katechizacji parafialnej — Dr Halina Wistuba, Poznań.

b) Parafialne rady katechetyczne — Ks. mgr Ryszard Kierzkowski, Koszalin.

c) Parafialny apostołat biblijny — Ks. prob. Alfons Billert, Strzałkowo.

Godz. 15.00 — Posiedzenie dyskusyjne: Liturgia a zaangażowanie świeckich w parafii.

a) Sakrament Bierzmowania a wychowanie do odpowiedzialności za parafię — O. dr Bogdan Brzuszek, Kraków.

b) Kształtowanie żywej liturgii niedzielnej jako forma zaangażowania świeckich:

1° w parafii miejskiej — Ks. Józef Wysocki, Olsztyn.

2° w parafii wiejskiej — Ks. prob. January Hortwath, Wrocanka.

Godz. 16.30 — Posiedzenie dyskusyjne: Charyzmaty i służby świeckich w parafii.

a) Duszpasterskie rady parafialne — J. E. Ks. Bp dr Czesław Domin, Katowice.

b) Udział świeckich w parafialnej pracy charytatywnej — Ks. prał. dr Stanisław Wójtowicz, Bochnia.

c) Wczasy dla chorych — Ks. mgr Stanisław Chrześnik, Lublin.

Dnia 21 sierpnia (czwartek)

Godz. 9.00 — Rodzina jako teren odpowiedzialności świeckich za urzeczywistnianie się Kościoła — Ks. dr Feliks Folejewski, Warszawa.

Zgłoszenia przyjmuje Sekretariat Wykładów Uniwersyteckich dla Duchowieństwa: KUL Al. Raławickie 14, 20-037 Lublin do dnia 15 sierpnia 1975 r.

NOWE PRZEPISY MELDUNKOWE

Nowe przepisy meldunkowe reguluje:

— Ustawa z dn. 10. 04. 1974 r., o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. Nr 14, poz. 85).

— Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 20. 09. 1974 r. w sprawach wykonywania obowiązku meldunkowego i prowadzenia ewidencji ludności (Dz. U. Nr 33, poz. 196).

— Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 30. 12. 1974 r. w sprawie ograniczenia pobytu stałego osób zamierzających zamieszkać na terenie m. st. Warszawy (Dz. U. 1975 Nr 1, poz. 4).

I. MELDOWANIE NA POBYT STAŁY

Zameldowanie na pobyt stały jest zasadą i dlatego pobyt czasowy na okres dłuższy niż 2 miesiące powoduje konieczność zameldowania na pobyt stały (art. 8,1).

Zameldowanie na pobyt stały nie daje jednak żadnych praw do przydziału mieszkania. Przydział ten jest niezależny od zameldowania.

Zasadą więc jest przymus dla władzy administracyjnej, by przyjęła każde zgłoszenie.

Art. 53 jednak wprowadza możliwość przyjęcia zgłoszenia zależnie od „zezwolenia na zameldowanie stałe“. Takie ograniczenie pobytu stałego w niektórych miejscowościach może wydać Rada Ministrów.

Co do m. st. Warszawy wydane zostało rozporządzenie RM z dnia 30. XII. 74, które wprowadziło ograniczenia meldunkowe. Na zameldowanie stałe w Warszawie konieczne jest uzyskanie „zezwolenia“, które będą udzielane tylko w wypadkach ściśle określonych w powyższym rozporządzeniu RM. Zezwolenia udziela naczelnik dzielnicy m. Warszawy.

1. Kiedy zgłosić zameldowanie?

Zasada: gdy przebywa pod tym samym adresem dłużej niż 3 doby ma obowiązek zgłosić zameldowanie przed upływem czwartej doby licząc od dnia przybycia (art. 10, 1), gdy przybywa do hotelu, internatu, szpitala — jest obowiązek zameldowania na pobyt czasowy przed upływem 24 godzin od chwili przybycia.

Przy zameldowaniu wypełnić należy formularz „zgłoszenie pobytu stałego“ (§ 7, 1 i 2) oraz należy przedstawić potwierdzenie wymel-

dowania się z poprzedniego miejsca pobytu stałego. Bez tego potwierdzenia możliwe jest zameldowanie tylko na pobyt czasowy (§ 8). Należy też przedłożyć dowód osobisty do wglądu (art. 9, 1).

Jeżeli pobyt czasowy trwa dłużej niż 2 miesiące, istnieje obowiązek zameldowania na pobyt stały (art. 8) przed upływem tych 2 miesięcy (§ 19).

Zameldowanie czasowe może być dokonane wyjątkowo na dłużej niż 2 miesiące, i może być przedłużane jeżeli zachodzą okoliczności wskazujące, że pobyt nie utracił charakteru czasowego (art. 8, 1). Okoliczności te należy podać w zgłoszeniu dalszego zameldowania czasowego, a organ meldunkowy rozstrzyga czy dalsze zameldowanie czasowe dopuszcza (art. 8, 2).

2. Gdzie zgłaszać meldunki?

Zameldowanie na pobyt stały — w biurze meldunkowym właściwym z uwagi na nowe miejsce pobytu (art. 11, 1).

Zameldowania nie trzeba dokonać osobiście, może tego dokonać każda inna osoba, jednak musi przedłożyć:

- formularz zameldowania,
- potwierdzenie wymeldowania przy zameldowaniu na stałe,
- dowód osobisty osoby meldowanej (art. 11, 2).

Zameldowania na pobyt czasowy w hotelu, internacie, szpitalu, dokonuje się u kierownika odnośnego zakładu (art. 13).

3. Wymeldowanie z pobytu stałego

Należy dokonać w dniu opuszczenia miejscowości dotychczasowej celem zameldowania w innej na pobyt stały (art. 15).

Wymeldowanie z pobytu stałego nie jest wymagane w następujących wypadkach:

- gdy wyjeżdża do innej miejscowości na pobyt czasowy,
- gdy wyjeżdża za granicę na czas krótszy niż 2 miesiące,
- gdy natomiast wyjazd następuje na czas dłuższy niż 2 miesiące — należy to tylko „zgłosić“ w biurze zameldowania stałego pobytu wypełniając długie „zgłoszenie“ wyjazdu za granicę na pobyt czasowy ponad 2 miesiące (§ 21). Powrót w tym wypadku zgłasza się tylko ustnie (§ 21, 3).

II. MELDOWANIE NA POBYT CZASOWY

1. Pobyt w tej samej miejscowości czasowo dłużej niż dwa miesiące zobowiązuje w zasadzie do zameldowania na pobyt stały (art. 8).

Przedłużenie meldunku czasowego na okres ponad dwa miesiące jest możliwe jeżeli „zachodzą okoliczności wskazujące na to, że pobyt ten nie utracił charakteru pobytu czasowego“ (art. 8). Np.:

— praca wykonywana w innej miejscowości przez określony czas poza miejscem pobytu stałego,

— pobyt w innej miejscowości w celu kształcenia się, leczenia, wypoczynku lub ze względów rodzinnych,

— pobyt w wojsku lub zakładach karnych.

Organ meldunkowy rozstrzyga i ocenia wątpliwości co do charakteru podanych okoliczności i może odmówić pobytu czasowego ponad dwa miesiące.

Zgłoszenie pobytu czasowego na okres ponad 2 miesiące wymaga:

— zgłoszenie przedłużenia przez zameldowanie w ciągu następnej doby (tj. po upływie 2 miesięcy) art. 12 ust. 2,

— wypełniania formularza na pobyt dłuższy niż 2 miesiące i podanie danych jak przy zameldowaniu na pobyt stały (§ 11 i § 7 ust. 1),

— podania zamierzonego czasu trwania dalszego pobytu czasowego (§ 11).

2. Sposób meldowania na pobyt czasowy

a) Pobyt u osób prywatnych: zgłasza się ustnie (§ 10 i art. 12 ust. 1) w razie pobytu dłużej niż 3 dni przed upływem 4 doby licząc od dnia przybycia (art. 10) i to w urzędzie (gminnym, miejskim, dzielnicowym) podając:

— datę przybycia,

— zamierzony czas trwania pobytu czasowego (nie ponad 2 miesiące),

— przedstawiając swój dowód osobisty.

b) Zwolnieni od zameldowania na pobyt czasowy są:

— dzieci do lat 7 — na okres pobytu czasowego nie przekraczający 2 miesięcy,

— rodzice przybywający do swych dzieci i dziadkowie do wnuków — na okres nie przekraczający 30 dni.

— Nie są więc oni zobowiązani ani do zameldowania ani wymeldowania o ile pobyt nie przekracza podanych czasokresów.

c) Pobyt w zakładach państwowych (art. 13) lub opieki społecznej:

— zameldowanie następuje ustnie u kierownika zakładu i to przed upływem 24 godzin od chwili przybycia (art. 10 ust. 2).

3. Turyści i wczasowicze:

a) Indywidualnie — prywatnie (art. 19 ust. 1) tylko, gdy pobyt ponad 3 dni — zgłosić należy zameldowanie ustnie (§ 10) przed upływem 4 doby licząc od dnia przybycia i to u sołtysa (na wsi) lub właściciela domu (administrator w mieście) a w razie przebywania w pomieszczeniach administrowanych przez instytucje państwowe lub społeczne — u administratora lub dozorcę (art. 19 ust. 1). Dotyczy to pobytu czasowego nie przekraczającego 30 dni (art. 19 ust. 3).

b) Indywidualnie przybywający do domu wczasowego itd. (art. 18) i § 12 — obowiązani są do zameldowania się ustnie przed upływem 24 godzin od przybycia u kierownika zakładu lub upoważnionej przez niego osoby (§ 15 i art. 19).

c) Pobyt w „ruchomych pomieszczeniach noclegowych“ dłużej niż 7 dni (art. 19 ust. 2 i § 15): Należy się zameldować, gdy pobyt dłuższy niż 7 dni i to przed upływem 8 dnia pobytu — ustnie (§ 15 ust. 1). Dotyczy to jednak tylko pobytu czasowego nie przekraczającego 30 dni (art. 19 ust. 3).

d) Uczestnicy wycieczki organizowanej przez instytucję państwową dokonują zameldowania się na pobyt czasowy za pośrednictwem kierownika wycieczki (art. 20 i § 16), który z chwilą przybycia do zakładu noclegowego zobowiązany jest:

— przedłożyć listę uczestników z podaniem nazwisk, imion, daty urodzenia, adresu miejsca stałego pobytu oraz oznaczenia dokumentów tożsamości,

— przedstawić dowód upoważniający do kierownika wycieczki.

Zgłoszenie winno nastąpić w dniu przybycia wycieczki (art. 20).

e) Uczestnicy kolonii i obozu organizowanego przez instytucję państwową zwolnieni są od obowiązku meldunkowego jeżeli pobyt czasowy nie przekracza 30 dni (art. 21, 1).

4. Obowiązek wymeldowania:

a) Osoby, których okres pobytu czasowego odpowiada okresowi zgłoszonemu przy zameldowaniu, są zwolnione od wymeldowania z pobytu czasowego (art. 16, ust. 1),

b) Osoby, które opuszczają miejsce pobytu czasowego przed upływem czasu zgłoszonego przy zameldowaniu czasowym, obowiązane są wymeldować się ustnie — najpóźniej w dniu opuszczenia pobytu czasowego* (§ 19).

c) Wyjeżdżający ze stałego miejsca pobytu do innej miejscowości na pobyt czasowy — nie mają obowiązku zgłoszenia wyjazdu w miejscu stałego pobytu.

Wyjątek stanowi wyjazd za granicę na pobyt czasowy ponad 2 miesiące (art. 15 ust. 2). Wyjazd taki należy zgłosić na piśmie przez wypełnienie kwestionariusza — formularza i podanie danych wyszczególnionych w § 12. Zgłoszenie powrotu dokonuje się ustnie (§ 12 ust. 3). Wyjazd za granicę na okres krótszy niż 2 miesiące nie wymaga ani zgłoszenia wyjazdu ani zgłoszenia powrotu.

III. INNE PRZEPISY ADMINISTRACYJNE OBOWIĄZUJĄCE PRZY MELDOWANIU

1. Obowiązki najemców, właścicieli domów i lokali, administratorów i dozorców domów oraz sołtysów (obow. denuncjacji):

Winni oni „zawiadomić właściwy urząd meldunkowy“ (art. 29):

- o pobycie osoby niezameldowanej,
- o opuszczeniu „niezwłocznie“,
- o niedopełnieniu obow. za lub wymeldowania przez osobę,
- winni oni prowadzić „wykaz osób“ podlegających zameldowaniu (art. 32, § 31 i 32),
- winni prowadzić (sołtys, właściciel domu, dozorca) „książkę zameldowań“ (§ 15), odnośnie zameldowań ustnych wczasowiczów i turystów (art. 19). Chodzi o turystów indywidualnych na campingach,
- zakłady wczasowe itd. prowadzą „książkę zameldowań“ (§ 12, 2) osób, które ustnie zgłosiły zamieszkanie czasowe na wczasach.

2. Nadzór nad meldunkami

Mimo, że sprawy meldunkowe prowadzą biurą meldunkowe, nadzór nad wykonywaniem obowiązku meldunkowego sprawują organa MO (art. 50).

3. Sankcje karne w razie naruszenia obowiązków meldunkowych określone są w art. 147 Kodeksu wykroczeń (Dz. U. 1971 Nr 12, poz. 114).

— za niedopełnienie obowiązku meldunkowego: kara 1—3 miesięcy ograniczenia wolności (nie może wyjeżdżać ani zmieniać miejsca pobytu, musi wykonywać wskazaną pracę) lub grzywna 5000 zł lub nagany.

— w razie niedopełnienia obowiązku denuncjacji: kara grzywny do 5000 zł, lub nagany.

4. Opłaty za zameldowanie (§ 5 a Dz. U. 1973 Nr 25, poz. 145).

- Opłata skarbową 2 zł,
- za zameldowanie na pobyt stały lub czasowy,
- za wymeldowanie z pobytu stałego,
- za zameldowanie uczestników wycieczki na pobyt czasowy na podstawie listy obowiązuje opłata 2 zł od każdej osoby.

Nie ma żadnej opłaty:

- za wymeldowanie z pobytu czasowego,
- za zgłoszenie wyjazdu za granicę na dłużej niż 2 miesiące,
- za zgłoszenie powrotu z zagranicy po 2 miesiącach.

5. Meldowanie cudzoziemców oparte jest na odrębnych zasadach.

Cudzoziemcy przybywający do Polski podlegają „rejestracji“ (art. 60 i ustawa z dnia 29 marca 1963 r. o cudzoziemcach — Dz. U. Nr 15, poz. 77) oraz nadto obowiązkowi meldunkowemu na zasadach art. 23—27 i § 23—30.

Warszawa, dnia 6 stycznia 1975 r.